

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
14 травня 2021 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році

Полтава 2021

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році (м. Полтава, 14 травня 2021 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2021. –328 с.

творчої функції територіальних громад. Адже нормотворча функція повинна реалізовуватися не лише через прийняття різноманітних нормативних документів, які регулюють діяльність громади, але і через створення статутів територіальних громад, які б відображали особливості взаємовідносин всередині адміністративно-територіальної одиниці і мали б статус документа нормативно-процедурного характеру.

Основна частина територіальних громад, маючи повноваження вирішувати питання на місцевому рівні, неспроможна їх виконувати через брак фінансових ресурсів, кадрів відповідної кваліфікації, низьку якість інфраструктури, неефективне використання фінансових ресурсів, відсутність механізмів контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування, низьку зацікавленість та участь населення в діяльності територіальних громад тощо. Всі ці проблеми потребують невідкладного вирішення.

Для вирішення проблем на місцевому рівні необхідно: створити інформаційний ресурс про діяльність громад із зворотнім зв'язком; впроваджувати засоби енергозбереження з метою зниження цін і тарифів; впроваджувати культуру сортування сміття; створення привабливого інвестиційного клімату для залучення додаткових ресурсів.

Отже, основне призначення територіальної громади полягає в забезпеченні життєдіяльності певної території. А це можливе у разі проведення низки ефективних реформ.

С

писок використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к / 96-ВР із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96вр#Text>.
2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-вр. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>.
3. Франко І. Що таке громада і чим вона повинна бути. Збір. творів у 50-ти томах. К.: Наукова думка, 1985. Т. 44, кн. 1. С. 175-185.
4. Батанов О. Територіальна громада – первинний суб'єкт муніципальної влади в Україні: поняття та ознаки. Вісн. Центр. вибор. комісії, № 2(12), 2008. С. 51-57.

ШЛЯХИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ БАНКРУТСТВА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Чумак В. Д.,
кандидат економічних наук, доцент;
Бражник Л. В.,
кандидат економічних наук, доцент*

З метою запобігання банкрутств сільськогосподарських товаровиробників необхідно здійснити комплекс стратегічних і тактичних антикризових заходів при пріоритетній державній підтримці. Вітчизняна економіка знаходиться в та-

ких умовах, коли суб'єкти підприємництва, з метою виживання в ринковому середовищі, вимушені вдаватись до структурних перетворень. Дехто вбачає вихід із кризового стану в розвитку різноманітних форм господарювання з пріоритетом великих господарств. Але за словами радника з економічних питань Девіда Седік, одним із головних чинників, що знижують рівень прибутку українських сільськогосподарських підприємств, є надмірна площа, яка обробляється, та велика кількість працівників, що робить підприємство некерованим [2, с. 5]. Іншими словами, з метою оздоровлення аграрних підприємств необхідно використовувати один із дієвих заходів санації – реструктуризація. Адже зрозуміло, що розвиток окремих сільськогосподарських підприємств значною мірою залежить від розформування інших, а якщо ліквідація збиткових суб'єктів господарювання не проводиться, то одночасно гальмується і розвиток прибуткових сільськогосподарських формувань. Отже, застосування дієвої процедури банкрутства має позитивно вплинути на хід структурних перетворень підприємств аграрної сфери.

Значна кількість банкрутств відбувається із-за незадовільного керівництва сільськогосподарським підприємством. За словами вченого в галузі управління фінансами Ван Хорна, банкрутство багатьох суб'єктів підприємництва відбувається прямо або опосередковано з вини їх керівництва [1, с. 771]. Отже, головне на даному етапі – зміна стилю управління підприємством. В Україні відчувається дефіцит у висококваліфікованих управлінцях, особливо в кризових ситуаціях, а підготовка менеджерів на базі закордонних підручників і програм особливих позитивних результатів не дає, оскільки у нас інші умови господарювання, інші традиції, менталітет. Тому виникає нагальна необхідність у підготовці спеціалістів у галузі антикризового управління. В першу чергу це підготовка менеджерів, які будуть спроможні працювати в кризових умовах господарювання і сприяти попередженню банкрутства аграрних формувань.

На думку спеціалістів в галузі антикризового управління лише активна інноваційна політика в поєднанні з використанням інвестицій для впровадження нових технологій дозволяє успішно вирішувати проблеми виходу із кризових ситуацій. Тобто, інвестиційний менеджмент можна розглядати як один із методів антикризового управління. Для сучасних сільськогосподарських підприємств особливого значення набуває проблема їх інвестиційної привабливості, яка залежить від усіх показників, що характеризують фінансовий стан підприємства, і в першу чергу, від рентабельності власного капіталу. Це узагальнюючий показник, який відповідає на питання: скільки прибутку може одержати підприємство в розрахунку на одиницю вартості свого майна. Безперечно, інвестиції в підприємства здійснюються лише за умови, що рентабельність власного капіталу буде перевищувати середній рівень позикового процента. Тому основною умовою підвищення інвестиційної привабливості суб'єкта підприємництва є збільшення величини рентабельності його власного капіталу, що виникає внаслідок перевищення економічної рентабельності підприємства над процентом, який сплачується за користування позиковими коштами.

З метою попередження банкрутства сільськогосподарських підприємств, вважаємо за необхідне впровадження системи внутрішнього фінансового конт-

ролю – контролінгу. Концепція контролінгу була розроблена в закордонній практиці у восьмидесяті роки як засіб активного попередження кризових ситуацій, які призводять до банкрутства. Принципом цієї концепції, що одержала назву «управління відхиленнями», є оперативне порівняння основних планових (нормативних) та фактичних показників з метою виявлення відхилень між ними.

Стабільний фінансовий стан сільськогосподарських підприємств може бути забезпечений за рахунок ефективного використання матеріальних та фінансових ресурсів. Слід зазначити, що розширення сфери діяльності суб'єкта підприємництва в будь-якому напрямку, тобто його диверсифікація, є одним із головних методів попередження банкрутства. Диверсифікація – це один із способів зниження ризиків діяльності підприємства. Тому перед суб'єктами господарювання аграрної сфери постає питання, що краще – вузькоспеціалізоване, чи широко або обмежено диверсифіковане, чи комбіноване виробництво? Як відомо, спеціалізація забезпечує ефективне використання матеріальних і фінансових ресурсів, більш низьку собівартість продукції, що, в свою чергу, призводить до прибутковості та фінансової стабільності. З іншої сторони, ступінь ризику вузько спеціалізованого підприємства значно вищий ніж диверсифікованого. Тому з точки зору антикризового управління доцільно використовувати диверсифікацію, оскільки збитковість одного виду діяльності компенсується прибутковістю іншого, що значно знижує ймовірність банкрутства.

Таким чином, з метою зменшення величини ризику діяльності сільськогосподарських підприємств та підвищення їх фінансової стійкості необхідно раціонально поєднувати ступінь спеціалізації та диверсифікації, а сільськогосподарським товаровиробникам необхідно організувати виробництво такої продукції, робіт, послуг оплата яких при їх реалізації буде обов'язково проводитись лише грошовими коштами.

Список використаних джерел

1. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами. Москва : Финансы и статистика, 2004. 799 с.
2. Девід Седік. Причини накопичення заборгованості і низької прибутковості українських підприємств. *Аграрний тиждень: центр і регіони*. 2013. № 10 (23). С. 3–5.

РОЗРАХУНКИ ЗА ОРЕНДОЮ ЗЕМЕЛЬНИХ ПАЇВ: ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ, ЗВІТНІСТЬ

*Єрмолаєва М. В.,
кандидат економічних наук, доцент,*

Одним з основних шляхів збільшення сільськогосподарських земель в обробітку для аграрних підприємств є оренда земельних паїв у громадян. При цьому користувачі земельних ділянок вступають у взаємовідносини з їх власниками і відповідним чином повинні відображати такі операції в обліку і звіт-

Песцова-Світалка О.С., Кононенко Ж.А. ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	73
Тютюнник Ю.М. ПОКАЗНИКИ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ БАНКУ	75
Томілін О.О. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКОСТІ В БУРЯКОЦУКРОВІЙ ГАЛУЗІ.....	77
Глущенко Ю.А. СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	79
Дорошенко О.О. ГОРИЗОНТАЛЬНЕ ВИРІВНЮВАННЯ ПОДАТКОСПРОМОЖНОСТІ БЮДЖЕТІВТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	81
Дроботя Я.А. РОЛЬ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ В ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА	83
Зоря О.П., Зоря С.П. НЕОБХІДНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНВЕСТУВАННЯ У СТАЛІЙ РОЗВИТОК АГРАРНОЇ СФЕРИ.....	85
Краснікова О.М. ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА ЯК СУБ'ЄКТ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	88
Чумак В.Д., Бражник Л.В. ШЛЯХИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ БАНКРУТСТВА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	89
Єрмолаєва М.В. РОЗРАХУНКИ ЗА ОРЕНДОЮ ЗЕМЕЛЬНИХ ПАЇВ: ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ, ЗВІТНІСТЬ.....	91
Левченко З.М., Тютюнник С.В., Дугар Т.Є. СУЧАСНІ РІШЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	94
Ліпська О.В., Ліпський Р.В. ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ 2021: ОСОБЛИВОСТІ ТА НЮАНСИ	97

Наукове видання

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
14 травня 2021 р.**

**Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році**

Підп. до друку 14.05.2021. Формат 60x90 1/16.
Ум. друк. арк. 20,5. Обл.-вид. арк. 20.
Гарнітура Times New Roman Cyr.

Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2174 від 26.04.2005 р.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3.